ՓՈՍՏԱԿԱՆ ՏԱՐԻ — ԹՎ — 1062 — ՇԱԲԱԹ — 6 — ՄԱՐՏ — 1871

ԳԱՅՄԱՆ

Տարեկան գին կ. Գօրաց համար 180 դր.
» Դուռտաց » 40 ռուբ.
Վեցամսեայ կ. Գօրաց » 90 դր.
» Դուռտաց » 20 ռուբ.
Խրատանքիւր թերթի գին 30 փր.
Մամուլս գնոմ ապրք մէկ անգամ հանուր Հ գրաբար, երկու անգամ հայերէն 60 փարայ, ուրեմն անդամներս. Հայերէն 40 մասաւոր։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՑԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳԱՅՄԱՆԳ

Դուրս գալած լրագրաց Ճանրաս ճոխքը խմբագրուելու վրայ է։

Լրագրաց թերագրելու համար կամ ու թեկ գրքի գրելու խմբագիր — Գրագէտ ոչխարի սպասող, ու Գրիգոր Զօնիի խաւ մասնի դրատնեսիոր։

Հանրաս ճոխքը չվճարուած նաս մակ չընդունիր

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 6 ՄԱՅՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գրատեղաշին վերջին տարի բնական է որ անոր ամէն զարգացումները մեր հետաքրքրութիւնն ալ իր վրայն, եւ յաղթութիւնն ու պարտութիւնն պատճառները նորը խուզարկութեամբ վերուսուին, յայտնի թիւ որպէս զի դասաւ թիւնն ու ազգաց խրատ քաղելու կամ ապիր դասուսան ընելու, զարկը ուղղելու ձեռերին։

Ներքսկան լրագիրներու քարոզչութիւնները, ցիներ զրաքանչիները, պատմութիւնները եւ գրիչի ամէն հետաքրքիր նիւթ ամենայն հիմնահետեւաբար անարտանելի սեղեկագրութիւնք, միջազգային գրեթէ հետեւ, որոնք Գերմանացոց յաղթութիւնն եւ Գաղղիացոց ձախորդութիւնն պատճառները մանրամասնապէս կը գրեն։

Ի թաց առեալ քաղաքական պատճառները, որք մեծ գեր ունին այս թեղայս մէջ, 'ի թաց առեալ դիտաւորական հմտութիւնն եւ ճարտար ազդմոգիտութիւնն առաւելութիւնները՝ որք զարտեղաշի մը յաջողութիւնն հոգին են, անհատական քաջութիւնն, հարիւնասիրութիւնն եւ անձնազոհութիւնն մասին Գաղղիացիք Գերմանացոյմէ վար մնացած չըլլալ գոտ՝ գերազանց ալ են զանազանութիւնք պատերազմին մէջ։ թայց վերջինիս հրկու բարձրութիւններն եւ թուական՝ աւանդութիւնը գերեր ընկճած է։ Հեռաւորագոյն Գաղղիացոյ ազգասէրներն անհատական պատիւն ազատ կրած չէ այս ազգասի ճախորդութիւնն մէջ։ այլ բոլոր յանցանքը՝ բոլոր անբաւութիւնն իրենց կրաւորութիւնն եւ անոր գլխոյն։ Նաթոլէան Գ. ի վրայ ծանրացած է։ Ազգին յանցանքը, եթէ յանցանք մ՚ունի, այս է միայն որ այնպիսի կառավարութիւնն մը դիրայ վերասահմանութիւնն գնելով, իր բարձրին սրնորհութիւնն անոր ձեռք յանձնած էր։ Այս մեծ սխալը պատճառեցաւ քաւէ հիմա, եւ երանի թէ ազգասէրն հոգոր փրիաւէտ դաս մը լինէր ոչ միայն իրեն, այլ եւ ուրիշ ամէն ազգաց եւ ժողովրդոց, որք անձի մը վրայ յոյս կը դնեն եւ իրենց բաղդը վստահութիւնամբ անոր ձեռքը կը յանձնեն, առանց գանէ ոմանք հանճարն ու յաջողակութիւնը կանխաւ վարձած լինելու։

Լոնդրայի Լնիթերնասիոնալ լրագրերը՝ Գուլոյ զերեբը Սալ-Բեան կոմսին Լաֆնոբրոյցած լին մանրագրով երկար յօդուած մը կը հրատարակէ, որոյ մէջ Գերմանացոյ յաջողութեան այլ եւ այլ պատճառներէն՝ մէկուն՝ էթիուսական զրաբութեանց անհատապատութեան՝ վրայ հեռաւեալ վիճակագրական տեղեկութիւնները կուտայ։

« Գիր բան կենաց հոտասատուիլ թէ Գաղղիական զօրաց ընկերի քաջութիւնն անօգուտ ընդ եւ Գերմանացոյ այնչափ հեշտին յաղթութիւնները վատահցուց աղ եւ ապ պատճառներուն մէջ պիտք է դիտուսդրուս թրուսական զօրութեան անհամեմատութիւնը դնել։

« Երկու կարմանէ ամէն մէկ կրուի մէջ գեմ առ գեմ եղած զօրաց վիճակորութիւնը պիտի ցուցնէ թէ Գերմանացոյ զօրավարներն ամէն անգամ թուաց առաւելութիւն կրեցեր անժխտելի շինարարական տաղանդնին ժամանակ ունեցած են։ եւ երբոր այս անհամեմատ պայմաններով եղած ճակատամարտներուն երկարատեւ ութիւնը նկատուի, այք միշտ գիշերուան հետ վիրաբանի, եւ շատ անգամ ալ երկուօր տեւելին, հարկ կը լինի խոստովանիլ թէ Գաղղիացոյ քաջութեան տարբերութիւն կը այս։

« Թէ կը ճանչնենք այս պատերազմիս մէջ բրուսիացոյ ցոյց տուած զինուորական ձիրքերը։ բայց Գերիրի է մեղ հաստատ որ յաղթութիւնը Գաղղիացոյ կը մնար՝ եթէ յորձանկական ու պաշտպանական յատակագծերն տեղի չտա. մասնաւորապէս դոնէ տեղի չտա. դարձեալ դոնէ տեղի չտա. դարձեալ դոնէ տեղի չտա։ Գոնե դի դեռ բնաւ ծանօթ չէն մեզ այս պատերազմիս մէջ պատրաստուած յատակագիծերը։ պատերազմին սկիզբէն՝ յունիս 13էն՝ մինչեւ յունվ. 28ի գիտնալ ալ։

« Լեբրեչոֆ մարշալին եւ Կամ ոլեմիա ոգեպատերազմին յատակագիծերուն դասակարգը թերեւս որ մը ոգի հրատարակու է եւ այս պատերազմիս պատմական յիշատակարանաց ոգիակ կրնայ։

« Այս երկու գաղտնիքը թերեւս բարձր հանճարի ծնունդներ եւ տարագոյ զօրամարտաց օգտակար լինելիք ռազմագիտական ճարտար ծրագիրներ եղեւան ոգիակ հանեն։ Բայց սա հաւատի է, որ կայսրս թեան եւ լեգիոնիոնաց զօրագլուխները միշտ ուուեկարգն զօրութեանց հետ դարեւանցան, եւ թէ ամէն մէկ ճակատամարտ Գաղղիական զօրացդ ենցաղնական քաջութիւնը ցոյց տալէ եւ ապերասի պարտութիւնները պատրաստելէ պատրաստելի գատ ուրիշ արդիւնք չէր կրնար ունենալ։

« Գժուարին է չճանչնալու ջղանց. Գաղղիական զօրաց, ազգին եւ զօրավարաց գերմարդկային քաջութիւնը երբոր գիտենք թէ ինչ զարմանելու մէջ այն քաջութիւնն է պատ զրաւեցաւ. մինչեւ

« Գաղղիական զօրքերը գրեթէ միշտ յանկարծական յարձակում կը կրէին թշնամիէն. եւ գուցէ մէջ մեծն կիմանային թէ առաւելագոյն զրաբութեանց հետ էր իրենց զարձը։

« Սարդ է զմբարդարարաց, որ զրաբանք եւ ապրանք չատ անգամ հանձնած էին ոչ նահատակութեան կերպիարին եւ ոչ յաղթութեան։

« Գաղղիական զօրքերը Բրուսիական թնդանօթաց դերազանցութիւնն ալ զիտէին թէ զիտնային թէ արագանգութեան եւ հեռաձգութեան մասին։

« Գաղղիացոյ Միթրայլիէզներն ալ չէին կրնար հեռուէն վարձարկել ատիէն ցոյց թնդանօթներուն գերազանցութիւնը, մանաւանդ՝ երբոր այս գործէ զուրս ատատկական դիրքին զարձութիւնը դարձնի պատճառաւ, զանոնք զարձերը մարդ մարդ ատաց զանոնք զարձերը մեռնելու։ Գաղղիական զինուորներ զարձերուն մեռնելու։

« Գամնի քաղ. օգոստոս 29 ին, Պատ—Գոհանի յառաջապահ դունդը՝ որ 23000 հոգի էր Գաղղի զրաբերէն ներքեւ, 60000 Գերմանացոյ յանկարծակի կոխուեցաւ։

« Գեմանի առ. ին, օգոստոս 30 ին Պատ—Գոհան 60000 հոգի միայն ունէր 300000 Գերմանացոյ դէմ։ եւ ամէն մարդ կը յիշէ Գաղղիացոյ այն օրը զ օրեան հրաշալի քաջութիւնները։ եւ թէ թնչպէս յաղթեցին մինչեւ կէս ատ. մեռ ամենց կորստի զարձերուն դէմ։

« Մարշալ—Լա—Գրանի քաղ. օգոստոս 18 ին յաղթութիւնն առաւել կատարեալ կերպիւ ձեռք ունի բերեր թէ կրկնապատիկ առաւել թշնամաց դէմ։ եթէ լրիւնան դէմ Գեյլէ զրաբ պատը 70000 ընակիր զրաբով օգնութիւնն չհասներ գերմանական բանակին։

« Ելա մերին պատերազմով Գաղղիական մարտիկներ Մէցի թնդանօթներուն ներքեւ տարատանելու հարիւրերեւ՝ ինչպէս յաղթեր է՝ մինչեւ վերջը զրաբեցաւ։

« Գամնի քաղ. օգոստոս 29 ին, Պատ—Գոհանի յառաջապահ դունդը՝ որ 23000 հոգի էր Գաղղի զրաբերէն ներքեւ, 60000 Գերմանացոյ յանկարծակի կոխուեցաւ։

« Գեմանի առ. ին, օգոստոս 30 ին Պատ—Գոհան 60000 հոգի միայն ունէր 300000 Գերմանացոյ դէմ։ եւ ամէն մարդ կը յիշէ Գաղղիացոյ այն օրը զ օրեան հրաշալի քաջութիւնները։ եւ թէ թնչպէս յաղթեցին մինչեւ կէս ատ. մեռ ամենց կորստի զարձերուն դէմ։

« Գեմանի զրաբերը Գաղղիական զրաբերէն ներքեւ ունէր։ Գաղղիական զրաբերը՝ Գերմանացոյ զրաբերէն ներքեւ։ Գաղղիական զրաբերը՝ Գերմանացոյ զրաբերէն ներքեւ։

« Գեմանի զրաբերը՝ Գաղղիական

պրբուականութեան նշդիւ կատարում։

Այսր մէկ ազայոյցը կը համարի Գերմանական զօրաց շարժական կամ պատերազմական վիճակի մէջ գրուելու զարմանալի արագութիւնը։ Տասն աւուր մէջ մէկ միլիոն մարդ գրչակի ներքեւ, կը զօրանային ամէն կերպիւ պատրաստ։ Գաղանուն այս է որ ամէն ասրի պատերազմի պարագաներուն շարժականացման յատակագիծ մը կը հրատարակէ, որոյ մէջ այս մասին խորքանչիւր վարչութեան ինկած դերը կանխաւ ցոյց կը տայ։ Եւ հանկաւարտի պատերազմի պարագաներուն զարմանք։ Ճեղքուած խորքանչիւր զօրագնդ ոգայաժողովը մանրամասնութիւնը կը պատրաստէ այն կերպով որ տեսաք եղած ժամանակ ոչ սխալմունք կը պատահի, ոչ վազանում, եւ ոչ Գերմանի դիմելու հարկ։

« Ամենալ տմաս, կրակ Անգլիոյ զօրաղեսը, երբոր Բիրտիոյ զօրաց շարժական վիճակի մէջ գրուելն էսկրած էր, օտարազգի զօրաց մը Մոլքէ կոմսին այցելութեան երթալուկեղի, վախցաւ որ կոմսը չատ գրաղած ըլլալով չկրնար գինքն ընդունիլ։ Սեալ էր կարծիքը, ոչ միայն ընդունեցաւ, այլ եւ Մոլքէ կոմսը, որ ի բրնէ քիչ կը խօսի, երիարօրէն խօսակցեալ սկսաւ անոր հետ։ Եւ երբոր զօրաղեսը կոմսին գրաղեան սրդելը տեսաւ, հարցուց։ « Դուք չանեմ գրաղած ժամանակս է։»

Գաղղիոյ մէջ այս անգամ հասարակապետութիւն հրատարակուելով քաղաքական յանցաց օրաց արձակուրդ տրուելուն միայն, Լանգալի Լեհական դաղթականութեան յանձնաժողովը պատգամաւոր մը զրկեց Գաղղիոյ ազգային ժամանակեայ կառավարութեան, եւ խնդրեց որ թուաց վիճ. կարգն բարձանելու միջոց փորձող Գերմանիոյ անուն լեհայնին, որ Գաղղիոյ մէջ բրնեալ բանտ դրուած էր, քաղաքական եղեւնաղործ մ'ըլլալուն համար։ միւսներուն պէս ալ արձակուի։

Ընդհանուր ակիէն միւսար. 17 թուականը կատարեալ մեկ Յիսուս ժողովը Յօքամ-Դալէ քաղաքը պատերազմական նաւատնոցաց սրիսի փոխարկելու։ Աղդեն քաղաքին հինգ բերդերը նոր ձեւի վերածելու կաչխատուի ամենայն փութով։

Անգլոյ սարի Հիւսիսային քեւեռի կարերն հետազօտութիւններ ընելու. գնացող Գերմանացի գիտնականներն իրենց հետազօտութիւններն յաջողութեամբ կատարած ու եւ դարձած լինելով իրենց ընկերութիւնը Գ. Գիսմարքէն դատած քաջալերութեան փոխարէն շնորհակալութեան գիր մը գրեց Գ. Գիսմարքի եւ. խնդրեց որ հիւսիսային բեւեռին մօտ իրենց գլուսած նոր հրատարակութիւն իր օնուանը նուիրելու հաւանութիւն շնորհէ։

Գ. Գիսմարք շնորհակալութեամբ ընդունեց այս առաջարկութիւնը, եւ հետեւաբար Հիւսիսային բեւեռին մասագոյն հրատարակութեան Գիսմարք անուն կրեալ ոչխարհագրութեան մէջ։

ՀՆՈՒԱՏՔԱՆԱՅ ԼՈՒՐԵՐ

Պերլին 16 մարտ.

Ֆիորենցայի Բրուսիական դեսպան Ալբիսի կոմսը Գրիւսէլ գնաց հաղորդութեան վերջնական գաշնագրի գալիքը կընքելու լիազօր պատգամաւոր։

Հաւատ 16 մարտ.

Պաշտօնական տեղեկութիւն. մէջ կարդացուած կայ թէ Գաղղիական հին երկիրներուն մէջ բնդ հանուր ապստամբութիւն մը սկսած եղեր։

Սանիսէն կը գրեն թէ Տէլինիէր եւ. Ֆրէէրիկ եպիսկոպոսներն հաւատի վերջին ընդհանրական ժողովին որոշմանց հպատակիլ յանձն չտուին։

Պերլին 17 մարտ.

Կիլեսմ կայսրն եւ անդ. ազին հանգստութեան ընդունեցաւ։

Փարիզ 17 մարտ.

Լրագրներն կը յայտնեն Սեւ ծովը ինքնագլուխ մասին գեսպանաւորումին ապրեւանց վրայ, եւ կրնան թէ Դարդանելի պատերազմին յանձնաժողովներն կարգաւորեցան։

Զիւրիխ 27 մարտ.

Ազիո 122.50։

Լիվերպուլ 17 մարտ
Բամպակ. Ա. Դ. Ա. Դ. 7½—վ։
Ծախուած 14000 հատ.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
եւ ԱՍԻԱՅԻ ՈՒՏՈՒՈՒԵՐ

5 մարտ ստրոմ իրի	48	28
» չորսի առաւօտ		
բացատրու	48	22
կէսօր	48	38

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բուսկիի երկրամասերն նոր գեղեցիկ մինչեւ Ճիրքէի խանէլէսի Մոլքաքարգալիս մէջէն անցնելիք ճիւղին շինութեան համար կարգադրական հրամանագիրն եղած բլլալուն, քիչ օրէն շինութիւնները պիտի սկսին։

Հինգշաբթի օրը հանրագրուն բնաւոյց նոր մը Պեւ. Ծովու բնակիչ սատիկ հոգի լուսաւորով ընդունուցաւ, եւ մէջի նաւաստիներու բաց ի մէկէն ծովասդ եղան։

Գէլիրատէն հետեւեալը կը գրեն Գիլինայի Վանաձիքի լրագրին։

« Գուլզարաց խնդիրը. գոր Դուրը շնորհեցաւ ճանրով լուծել կարէ, կրնայ տակաւին չարունի հանել, որովհետեւ. ոնէրիկայի կերպով հաստատած է, որ այս խնդրոյն մէջ յանէ մ'ունենայ տեսակ թիւններ թուրքաց կառավարութեան բուսած ընթացքին համամիտ չեն։ Այսպէս ահա դիմադրութիւն մէկ Սերբիոյ կառավարութիւնն անդեալներն իր կ. Գարոյ գաղծակցաստրին միջոցաւ Բուխարոյ Գատարարքին ապրդ. ծանուցանելը Սերբիոյ հին գառաւայ մէջ, ինչպէս որ պիտի պահուստ։

« Ինչ որ հինգ հեռ. այս խնդիրը չեր կրնար իր ընթացքը դանել այն հիմանց վրայ գրբ Սերբիոյ կրնար իրաւ. ապրդ դանել Սերբիոյ կառավարութիւնը պարտաք կը հանարի Սերբիոյ պատրիարքութեան անհնազ տեղեկութիւնները պահպանել Սերվիոյ հին գառաւայ մէջ, ինչպէս որ պիտի պահուստ։

Նոր թուրքական թերակղզեայն վրայ Սերբիայոյ անեցած իրաւունքները՝ եկեղեցական պատմութեան մասամբ հաստատելու։ Ահա ասոր համար է որ Սերվիոյ կառավարութիւնը փոխարինելու պրնդ. ամենայն կարգ մը գաղտնի գաղտնաց համար։ որ Սերբիայի գաղտնաց համար Սերբիայի եպիսկոպոսներ միայն անուանէ։ Այս կերպով միայն պատրիարքարանն եւ Սերբիոյ եկեղեցին իրարու հետ կապող կապը խաղաղութեան մեջ մնալ մինչեւ այն օրը՝ ուր Աստուած հոգի Սերբիոյ պատրիարքութիւնը վերականգնել։

« Սրդ. Գատարիարքը Գալղարայ ատրոճութիւն ասալ չուզեր ապրդ. Եկեղեցի մ'անենալու։ Սերբիայոյ կարծիքն այս է որ պիտի սանդ սանենալու։ Սերբիայոյ իրաւունքն այն գաղտնաց վրայ, որք ժամանակու Սերբիոյ կը վերաբերէին, այն է Գոնոյի հիրանքն եւ հին Սերբիոյ գաղտնաց վրայ։ Ամ կրնայ այս կնճռոտ խնդիրը լուծում մը տալ։ Դաւոք միակողմեան լուծում մը տալ ոչ ոք։ որ բրնաւ կանոնաւոր ընդդիմութեան պիտի հանդիպի Գատարիարքարանի կողմէն։ Ցաւնատանի կողմէն եւ մինչեւ իսկ Ռուսիոյ կողմէն։ Ահա ասիկ հոգիներն հրդեհներն վրայ։ սեւ կէս մը։ Եթէ այս գործն անմիջապէս ծանր հետեւանքներ չունենի, կրնայ ասիոյն քիչ շատ մուսաւ ապագայի մէջ մէջ ծնանիլ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Սկը Գատարիարքարանը կերեւի թէ հաստատուելու կարծիքը գոհացնելու պէտքը դեռ կատարելագոյն չէ ըրդանած։

Ցիւղեան հանգուցեալ Գօրոս պէյի յարգարարութեան առթիւ Հայոց Գատարիարքարանին եւ Հայոց Սահմանադրութեան ապրդանքներուն վրայ հաստատուելու եւ լրագրոյ մէջ գրուած զրոյցներն՝ ինչպէս յայտնի է՝ հաստատոյ զգացումը բուսուցան վերդովիցին անցնելոյ. շարաթէն՝ ի վեր. եւ դեռ պաշտօնական տեղեկութիւն մը չհրատարակուեցաւ։

Հինգշաբթի օրը, գէպքին պարագաները հշդիւ խնամելու. հանար դիր դրեցինք Գատարիարքարան եւ տեղեկութիւն խնդրեցինք, բայց որ եւ է պատասխան չկրցինք ստանալ։ ուստի մեր՝ ի լոյս իմացածին վրայ հիմնելով հանուտա խորհրդածութիւնն մ՝ ըլլինք։ Բայց երբէք Գատարիարքարանէն մեր խնդրած տեղեկութիւնը գալով, հարկ կը համարիմք մեր ընթերցողաց հաղորդել։ ոչ արձնալ. մեր խորհրդածութիւնը վրան յանձնելով։

Ահաւասիկ եղելութիւնը։

Անցեալ հինգշաբթի. յանգարկուորութեան նախընթաց օրը, ողբ ալեոց ունեց տա աշխարհ թեամբ խորհեցաւ հանգուցեալն յարգարարութեան մեծարանք՝ մ'ընել՝ ի պատիւ Ցիւղեանի դերդաստանին։

Հետեւեալ տաւաւտ ուրբաթ, Ցիւրան ալէր ոնեանի Գալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն պատշաճաւորը կերթայ, եւ փոխանորդ հայրը հան չը դանելով, Գատարիարքարանի Գանգրան Էֆէնտիին հետ կը տեսնուի եւ Գատարիարքարանի կողմէ եղած տարաշարութիւնն հաստատելու համար, ջնորհակալութիւն յայտնելով՝ կիմացնէ թէ Ցիւղեան դերդաստանը սիրով կընդունի ինչ կերպ որ ըսեր են նոյնպէս կատարելու համար եւ. Գատարիարքարանի Գանգրան էֆէնտին ալ այս լուրը նամակաւ. մ'ի Գատարիարքարան կը հաղորդէ, եւ Գատարիարքարանն ալ անմիջապէս կը գրէ ընթացի եկեղեցւոյն որ պատասխանատու մեծարանքն բնեն։

Փոխանորդ հայրն այս հրամանը զբրկելէ ետեւ՝ Ս. Գատարիարքին հետ նոր կը նստի եւ Գալաթիոյ Ընդհանուր ժողովոյ նիստ դնելու. հան նամակ մը կընդունի Մխիթարեան վարդապետէն թէ հայկաբանները կը խնդրեն որ այս անգամ ալ պանդ ըլլայ այն բատած կերպը։ Փոխանորդ հայրը նեղութեամբ հաստատ ճի մը կը զբրկէ ընթացի՝ եկեղեցին որ կրօնական ցոյցը եւ թոգրան ու գան մը չլինեն բայց միւնչեւ որ Եւաստաքին հան կը հասնի՝ դարձն արդէն լմնցած էր։ այնքան ընթացի եկեղեցական գաղ՝ թմբարոյ եկեղեցւոյն գրան առջեւ եւ հանգուցեալի գաղ ապը առնոյ կառքի կնքնել սուլով Աշտարակն եւ Հոգւոյ կարգացած էր։

Ինչ խորհրդածութիւնը։

Ամբողջ իրարանցումն, ոմբողջ հանդիսական ջանքեր ու աշխատութիւններ Աշտարակն մի եւ Հոգւոյ մի կարդալու։ « Գատարիարքարանի արդարութեան ընդ. տարբ. դրա եւ այլն ըսելու հաստատ մը Նոմիոյնկ Ինքնագրի մը վրայ որ բրոբ կենացը մէջ Հայոց եկեղեցին հիրաւորած, հերետիկոս եւ մոլորեալ ճանչցած եւ նոյն հաստատոյ ալ վախճանած է։ ինչ անիրաւութիւն է այս, նեղասրտութիւն կրնան տարբ. բայց զգլուցաքն ոնբ է։ ինչ հարկ կայ այս։

ալիսի անուանարկութիւն մը իսաստիրու հաստատեալ Պատրիարքարանէն պաշտօնապէս գրէր գրելու Հակահատանեան կամիտիայ ազգասիրէն կզերին հետ պաշտօնական բանակցութիւնեան մտնելու, այնքարհնական ազգասէրներ բնաբանացի հուսանա միւն սատանալու, եւ կզերէն ալ գրատար մերմամ ընդ անելու։ Ինչ հարկ կար այնու, պերդատանի մը քարոզարարութիւնն եւ չարա մերկան ազգի մը եկեղեցի այն պատիւը փոյթի տակ գնելու։ Հասկնալո՞ւ հասար թէ ոչ։ Օրատիրը, թէ ազգեւոր Հակահատանեան կամիտիի ազգայնոց անդ ազատ ըրած յայտարարութիւններն աւելորդաս սանին։ կը կենան Պարզիկն անդ ազգասիրաւ Ջարմանաքի եւ չատ միտանական հեռաքրքրութիւն՝ երբոր Հակահատանեան կամիտիի ազգայնոց անդ ազատ ըրած յայտարարութիւններն ալ հատանեանց պէս մեզ հերիւրիկո՞ կը համարեն թէ ազգասիրաւ։ Ջարմանաքի եւ չատ միտանական հեռաքրքրութիւն՝ երբոր Հակահատանեան կամիտիի ազգայնոց անդ ազատ։ կամիտիի են, եւ իրենց հատանեանց հետ ունցած վէճը կրանի վրայ չէ, այլ Աբեւելեան եկեղեցոյ քանի մը առանց ակամ իրաւանց եւ մանաւանդ իրենց պատրիարքն ու եպիսկոպոսներն ընարելու իրաւանց վրայ է։ ոչ հատանեան ձեռնարկեցեալ։ Ամէն կրնան ձեռնարկեալ եւ հոգի յանձնելու։

Ազգ։ Ամէն կրնան մարդիկը, եւ ասոր համար թէ եւ կը բանագրանին հատանեն, բայց դարձեալ կը բաշխեն եւ ինքզինքին ջերմեռանդ կամիտիի կը պատանին։

Երբոր այսպէս է, երբոր մարդիկը կամիտիութեան մաղիս չալ խառարած ջալանին եւ խառարելու ալ բնաւ երբէք միտք չունենալին կը յայտնեն, յանալ իսկ կարծել թէ անոնք ազգայոց եկեղեցին ազգասէր կրնան ձանչնալ։ Հայոց հեռ՝ կրնան հաղորդակցութիւն կրնան ունենալ, խիստ անուանի եւ ազգասիրական կարծիք է։ վասն զի այն ժամանակ Հայ կամիտիութիւնը նշանակութիւն չունենար։ բաժանման պատճառ չմնար, եւ ազգասէր միանալ կը մնայ մեզ հետ։

Ցամանակաւ վենետիոյ ճիւղիմարեանց համար ալ այս օրագ կարծիքը կար։ բայց 1853 ին մարդ ինն ազգասէր կամիտիի ըլլալը չկրցին հաստատել մինչեւ որ հրապարակաւ չդատանցան եւ չասարդրցին թէ Հայերը հերիւրիկո են, եւ անոնց հետ կրաւական հաղորդակցութիւն չկրնար լինել։

Գոնուեցան այդ մարդիկը, եւ այդ կամիտիէ կոչուած դատանութիւնը դեռս կանչին, մանաւանդ հիմա որ Հասմէն կը հալածուին եւ դարձեալ անոր փոխարէն ուրիշ կը հիմնուին։ Ամէն մարդ կրնան ասել թէ անոնք ինչպէս եղան։

Ամէնք նկատելի, դարձեալ կը սանեն, մեծ անքարոյութիւն է եւ եկեղեցին աշխարհական կամ քաղաքական նկատանց դրդիչը ընել եւ անուանութիւնց ու անարատութիւնց հիմարկեն, կամիտի նոյնիցոյց մը վրայ կրօնական պաշտօն կատարելու։ Հոռմէական եկեղեցին չընդունիր ինչպէս որ տեսնեցաւ։ Ինչպատաս ասիթիւն տալ մեծ եւ կատարեալ կրնար լինիլ։ Եմէ Ցեղեանց եկեղեցոյ մարդանին ազգիս, քարոզարարութիւնը՝ Հակահատանեան կը զերին տայդ կամ կենդ մանրատանգատութիւնը չյարմեր։

Մեր կարծիքն այս է որ այսպիսի պարագաներ մէջ՝ կրանքն ու ազգութիւնն իրարու հետ չշփոթելով, եւ իւրաքանչիւրն խիզճն ազատ թողլով, ամենն ազգին եւ օրէնք եկեղեցոյն կատարած մեծագործութիւնը, այն ժամանակ այսպիսի դժուարութիւններ տեղի չեն ունենար։ Միշտ բան է՝ եմէ նեղեցոյ մը տեղն ինքիրմէ ինդրի։ այն ժամանակ ոչ իրաւունք կունենայ խառնուելու։

Ինչպէս ոչ ըսինք, Տիզանոյ գերդաստանին ազնիւ քարոզարարութիւնը Հակահատանեան կղերին ընդդիմանալնոյ յայտնելով՝ ամէն մեծ անպատուութեան մ՝ ատանքին առաւ, եւ Հեռանալ որն ալ գտնեմ։ Միհրան պէս Տիզանեան՝ յատուկ նամակ մը գրեց Հակարարութիւն յրատանց։ Գատարարքին Ամենս ոչինչ նամակին հետեւեալ տողերը նշանակալի թեան արժանի են։

«Զեր ազգասիրական առաջարկութիւնը ընդունելու, ամենայն հեռեցած բանակցութիւնդրէ, անշատ ժամանակի անձկութեան եւ ուրիշ պատրաստ ազգ պատճառաւ։ Բաւ ընդունելիք մի յաւալ եկած եւ այնպէս հարգեալ է Գատարքարանիս, որոնց անկեղծ ազգասէրն է Մեծ Ցիրան ալեմի՝ Ամենապատին՝ անձամբ Գատարքարանդ։ դալ եւ եղած հրաւէրքին ընդունելութիւնը Ցարգանելութեամբ ձանուցանելը։ Ցուսալ, բնականաբար ուրիշ ո՛ եւ իցէ յանձնաժողովներդ պատասխանները «ինչ համարս Եղայ՝ եւ ոչ խոկ յիշատակի կամ խոստակցութեան արժանի են, իւր հակառակ բան ընդունելի մեր դերդաստանին, եւ մեր Ազգն իսկ մեր եկեղեցոյին եւ ազգասիրական հաստատակութեան։»

Վերոյ պէս նոր անձամբ ալ իր շնորհակալութիւնը մատուցանելու համար՝ հինգշաբթի օրը Յ. Գատարքարքին այցելութեան գնաց, եւ մեկ ժամէն աւելի սիրալիր տեսակցութիւն մ՝ ըրաւ Նոքին Սրբազնութեան հետ։

Այս ամենք թէ Ղիկոմիդիոյ փոխատոմարութիւնն ապատեալ հրատարակուց։ Ղիկոս եպիսկոպոսն՝ առանց Գ. Գատարքարքի հաստատութեան Ղիկոմիդիա գնացած լլլալով, գործը թիւնը հեռագրով հրաման պիտի է՝ միշտ եպիսկոպոսն որ անդորագ Գ. Գալու դատնայ։

Պրուսայի առաջնորդ Գեր. Բար. Թորգոմեան եպիսկոպոսն հետ գտան մի բնոյ հոմար հինգշաբթի օրը Գրուսայէն Կ. Գալու հասան Ցահակ էֆենտի Եւդոկիա, Մ. Գրիգոր էֆենտի Կիւլիւրեան եւ Յարութիւն ազգ. Գոսարեան։

ՅՈՒՐԱ ՏԻԳԴԱՆ ԽՆԴԻՐՔ
(Շարունակութիւն, տե՛ս Թ. 1061)

Հետեւեալ օրը՝ Ի 26 Օգոստոսի երեկոյ նիստին մէջ, Թիւրքերեն եւ Հայոց Ս. Գատարքարքին ներկայութիւնը կարեւորութիւն մի չունէր, սակայն ելանելուած լինելուն՝ գիտնալու երթալ Ի մէջ Յառնաց եւ Լատինաց մեծատարին, որպէսզի եւ հաստատուելու թէ՝ խրլան կը պատկանի յանձնաժողովս թէ՝ հանրագրութիւնները ստորագրելու։ Ինդիրն ինչպէս յայտնի է, փաստերու թեան վրայ կայացեալ էր։ որուն երբէք հետաքրքիր եղած չէ հայկական կողմէ։ վասն որոյ Սրբազան Գատարքարքը միայն ուզեցին զկր էր ազն նիստին մէջ։ բայց երբ ստորագրեալ ինդիրը, բաւ Ս. Գատարքարքը վասն վարի գաշայնին։ աշխինոսիսն՝ այս դատաք շատ դիւրութեամբ կրնայ յուծուիլ։ եմէ կը ներքեր՝ ընդմէջ գնանի ոչ այս մեր եղբայրները ապրանքը հարատակին եւ կը ազատին եւ երբէք գիշերամ չեն գայիներ, եւ չեն ուզեր համարուիլ հրամանատարք որ Հայոց Գատարքարքին փոխանորդը նախ մեզ ինքն, եւ այսպէսով, ինքնին կը յուծուի ինդիրը։»

Ես այս խօսքը թիւրեցա եւ դատարանութիւն մի էր, այլ կերպու իւր ճշմարտութիւն մի եւս ունէր իր մեջը։ քանի որ մեր բարեխնամ Տէրութիւնն հարատաց հարատակին համար եւ այս խնդրոյն յուծում մը տալու համար կանչեցին նախ Հասմէն եւ կամ կարգադրեալ յատանձին կոչմէն եւ կամ կարգադրեալ մի։ եւ անոր դարս եղնելին յետոյ Ցառնոյ Գատարքարքը կանչեցին նոյն անձնակը դարձեալ առանձին, եւ ասոր ըսուծ մի դանալու համար հարկ եղաւ քննել թէ՝ Գատարքարքն երկրին մէջ ո՞ր ազգը կամ հատարակութիւնը յատակ է բնակութեան ներքոյ զմիւսն։ ասոնք ժողովը յուծուեցաւ առանց ինչ որոշման։

(Շարունակելի)

. . . Խմբագիր.

Յարգելի աճենդիք ձեր յատակիկայ թուոյն մէջ՝ անկիւնին ինչպէս հեռաւոր յայտարարութեան, որով հրատարարարութիւնը կը կացուցանիք Մայր Վարժարանին հոգաբարձութիւնը։

Մայր Լիկ գեղեցիկ վարժարանին հարգարարութիւնը պատեր, ունի ծանուցանել Ազգ ի հատարակութեան՝ որ առանձնիկայ հրկա շարթիւնն տիսեալ (մարտ 8) մեկ շարթուան շրջանին մէջ տիսան կատարել հայ բան օրինի դարդին տարեկան հարցաքննութիւնը յատակ հրատարարարութիւնը ներկայ լինեմ։ Բուսի կը խնդրեմ ձեզ՝ հարգեալ Ազգ ազդարարներէն որ իւրանց ներկայութիւնովը բարեհաճին քաջալերել վարժարանս աշակերտներին։ հետեւեալ օրերուն մէջ.

8 մարտ ԺԸ. Հայկազեանաց եւ Աշխարհագրութիւն.
9 » ԺԹ. Գրիգորեանական տարբերութիւն եւ Ազգագրութիւն.
10 » Ի. Թուաբանութիւն եւ Քանակագրութիւն.
12 » ԱՐ. Ցանկերգեն/Գեղագրութիւն եւ Ուրուագրութիւն։

Այնոյա լեցին առջի տիսի ունենայ տարեկան հարցաքննութեան հանգէսը, որուն կը հրատիրուին դատարարարութիւնը քաջալերելու բարեկամ ազգայինք։

Ի Գիմաց հարցարարութեան Մ. Վարժարանի

1871 մարտ 5 Ամենապատ
Ատենապետ Բարեշոշ Մ.
Ա. Ց. Ալվանեան Գրագրաբեան

. . . Խմբագրատան.

Որոշեր պատասխան չտարին մեծ խմբագիրը Վարեն էֆենտի խնամարեան, բարեհաճեր է քաղաքիս փարարանաց համար Նարիրեր մէկ տիսական մը Օրագիր, որոյ անընդհատ կեցուցը դրեցուցեան եւ իւր այս նոր հրատարարութեան փոխարէն կը փարեցանք Ի գլխոյ Կարգեկալի ազգայնոց շնորհակալութիւններս յայտնելու։

Մնամք . . .

1871 փետր. 15 Գեղեցիկ Ա. Վարդանեան
Ընդունող Ա. Նորեան Ե. Բարեբարեան

. . . Տէր.

Այս խնդրանքի ձեր Մեծապատարարութեանդ որ հետեւեալ ազգ. ինչպէս ցարդ՝ քանի մ՝ անդամ յատակիկայ թերթերուդ մէջ հրատարակել բարեհաճելով ընդունելիք ընկերութեան խորին յարգանքն ու շնորհակալիքն։

Ցարգ մնամ Ձերդ Մեծապատարարութեան Ի գլխոյ Տնօրէն ժողովոյ
Նորատրեան
Ժողովրդական ընկերութեան
3 մարտ 1871 խորհրդ.
Ընկերութեան Ս. Սուքիասեան
Ի Պոլիս

ԱՆՔ

Ժողովրդական ընկերութեան 1870 ի վերարարութեան Գ. Վիճակահանութիւնը կատարուեցաւ ի գիւղաքաղաք 28 ի Ներկայութեան ամենց բաժանորդաց յայտնի վարակոյ թիւրքն են հետեւեալներ։

Թիւ 4. 65 փոստիկներ 400 ղ. ոսկի դրամ
» Գ 143 » 80 » » »
» Դ 420 » 70 » » »
» Դ 383 » 60 » » »
» Ե 671 » 60 » » »

Իսկ այն թիւրք որք միայն իրենց մարդ դրամներ պիտի ստանան, յայտարարեն հետ։ 434. 154. 4. 360. 982. 885. 34. 59. 78. 203. 91. 632. 917. 697. 44։

Այդ կը խնդրուի Ազգայ բաժանորդներէն որ եթէ վաստակ թիւրքին կը գրանուի քովերնին, հոգին ներկայանալ Տնօրէնութեան խորհրդարանն եւ ընդունիլ զանարանին։

Նաեւ կը խնդրուի հոգայն ուսումնասէր Ազգայիններուն, որ հանին բաժանորդագրել ազգ փոխատարութեան՝ որ մասաւոր զարգացման նիւթական նպաստ հարմարութեան նպատակաւ։ Եղած է. ամենայն ուսանողներն՝ որք կը դանուին Գալատիոյ—Ընարչին Գարամանեան Ազգայնոց Ազգայի թիւ. 51 խանութն ու Տնօրէնութեան խորհրդարանն։

Իսկ Գ. միճակահանութիւնը պիտի կատարուի տարեկ Ա կիրակի ի մարտի։

3 մարտ 1871 Նախագահ Տնօրէն
Խորհրդ. Ս. Ժողովոյ Ժողովոյ Գրագրաբեան
Ընկերութեան

. . . Խմբագրատան.

Գազարի եւ Նուիրական պատարագութիւնն մը կը հանդիպին մեզ։ Ձեր պատարագական ընդարձակ մեջ մեր Նուիրակ մեր օրագրին շնորհակալիքը վարժարանի էֆենտիին որ հանձնաստիրատարը Բարեշ Ս. Հաստատութեան ազգիկանց վարժարանին Նպատակ մը լրացու մեզ իւր վարչութեան տակ գտնուած թատրանին մէջ ներկայացումի մը տալ վարժարանի էֆենտիի մատուցած այս գեղեցիկ եւ անձնուէր ծառայութիւնը իրաւամբ գովեստի արժանի է, եւ իւր այս ծառայութիւնը յաւակայիմանալու ներատակի մը յանդելով հանեւ քաջալերութեան եւ շնորհակալաց արժանի։

Յուսամ եւ մենք իրդիմոց որատարման թաղեցոց եւ Ազնուական թաղնամակալաբեհայ՝ կը վարժարանի էֆենտին հրատարակեմ մեր խորին յարգանքը մատուցանելով ըսել ազնիւ գրատաւոր Ճանաչին վրայ գրուած քրտունքն թատրանի օրինի։

Հանեցէք . . . Խմբագրատան ոգիին անկի մը շնորհել Ձեր պատարագական ընդարձակ մեջ

1871 մարտ 3 Տ. Գ. Սարգիս
Ի Կ. Գալիս Գ. Ց. Նազարեան

ԳԹԵՐՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ,
Ի Զմիւռնիոյ Հայկական Ընկերութեան Ստանիսլաս

1871 մարտ 6 շաբաթ գիշեր.
ժամ հինգ Ց.

Գ. ԴԱՐԿԱՆԱՑԱՑԻՆ
ՀԱՅԱՆԻՑ ԱԶԳԱՅՈՆ
ԱՐՇԱԿ Բ.
Ղազարեան-Բ՝ Ի ՀԻՆԳ տարի

ՆԻՒԹ ՏՍՈՒԱՆՑԵՏԱՑ ՄԵԿ ՍԻՐՈՒՀԻՆ

Հայկ. Ընկերութեան անձնուէր խումբը՝ որ թատերական ներամ հանկարարութիւնը դրուած է մանրատուած թատերգութիւններովը յառաջիկայ շաբաթ գիշեր Հայկ. դրատրանի մէջ վերադարձալ ընտիր ոգերգութիւնն ու կատակերգութիւնը ոլորտի տայ։

Տոմսերի գինն է կէս արծաթի մէջ, եւ չուկան Պահնատ—Բաշայի դրատրի՝ Քոշտանդի ճանիկ ազգային խանութը։

3 մարտ 1871 Ի գլխոյ Տնօրէնութեան
Ստանիսլաս Հայկ. Ընկ.
Գ. Անդրէեան

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Կ. ՊՕԼՍԷՆ ՔԻՈՉԻՍՔ ՉԷՔՄԷՃԷ

ԵՐԹԵԼԻԱՍԻՈԹԻՒՆՔ ՀԱՐԱՎԱՅՐԱՀԱՐԴԱՑ

Կ. ՊՕԼՍԷՆ ՄԵԿՆՈՒՄԸ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸՆ					Կ. ՊՕԼՍԷՆ ՄՕՏԵՑՈՂ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸՆ				
	ԺԱՄԸ					ԺԱՄԸ			
	խառն կառավարութ.					խառն կառավարութ.			
ԵՐԹ	2	4	5	8	ԳԱՐՁ	1	3	5	7
	առաւ.	առաւ.	իրիկուն	իրիկուն		առաւ.	առաւ.	իրիկուն	իրիկուն
Եէսի Ջալէէն	7	9·45	12·25	3·10	Փիւչ Ջէմանճէէն	8·25	11·5	1·45	4·30
Մաքրզ Եղ	7·19	10· 4	12·41	3·29	Ալմիէճանս	8·42	11·22	2· 2	4·47
Ալմիէճանս	7·37	10·22	1· 2	3·47	Մաքրզ Եղ	9	11·40	2·20	5· 5
Փիչիք Ջէմանճէ	7·49	10·34	1·14	3·59	Եէսի Ջալէ	9·14	11·54	2·34	5·19

1, 2, 7 եւ 8 թիւ կառավարութիւնքը չարթնան ամէն օրերը կերթեւեռկեն.

3, 4, 5 եւ 6 թիւ կառավարութիւնքն ուրբաթ, կիրակի եւ Տաճկաց Յունաց եւ Հայոց ազգի օրերն երթեւեռկութիւն մ'առ երթ կրնեն։

Այս ցուցակին մէջ նշանակուած ժամերն երեքուսկան են, եւ Կ. Պոլսոյ միջին ժամանակին վրայ հաշիւած են։

ԱԶԳ

Յուսկիւտարի վանքի այգւոյն արբաղ դեռոմինները չէնք չինելու համար կատր կատր կը ծախսուի։ Ուղղը կրնայ երուսաղէմաւանն երթալ եւ անկէ գնելը

1871 *մարտ* 3

Ի Կ. Պոլիս Մ. երուսաղէմաւան

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ԳԻՒՂԱՆԱՅԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

Հանդերձ ընկան և վաճառական տուսէ

Աբեթարեան Եղուռնեան

Ամէն գիւղացիներու, եւ դրամներատիներու պիտանի եղող այս Տարեցոյցը կը գտնուի Փոքրիկի դրատունը, Յակոբեան խան թիւ 13։

Գուռ թօնի վրայ առնու ուժին գինն է մէկ Ղրուշ։ Իսկ պարզ թուղթի վրայ կէս Ղրուշ։

ՀԱՋԱՐ ՈՒ ՄԷԿ ԳԻՇԵՐՆԵՐ
ԱՐԱՐԱՏԱՆ ՎԷՊԻՐ

Հաղար եւ մէկ գիշերաց Նոր հատորն ալ Պօլիս հասած ըլլալով Արդոյ բաժանորդներին կը խնդրուի որ Յադա—կիւղուչա թիւ 10 *Տէտէեանց վճառատունը ներկայանան իրենց անդորրագիրը եւ հնակէ սատանան նոյն հատորը։*

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ
Ի ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՆ ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ
ՆԻ ԱՆՏԻ Ի Կ. ՊՕԼԻՍ
ԳՐՆԱՑ
ՂԵՒՈՆԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՓՐԳԱԼԵՄԵԱՆ
ՏՈՍՊԻՆՑԻ
ՅԱՒԵՏՅԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

կը ծախսուի ամէն դրամատան խանութները։ Գին 6 *կրշ։*

Գործ ուշադրաւոր է եւ չափազանց յանգրաւ 150 *երես ութածալ դիրք մ'էն, որոյ մէջ արմատական հիմնական բոլոր պարտաւորութիւնքն դիւրիարեն եւ քաղաքաց ոնգդրութիւնքը կրնէ եւ տեղոյն ժողովրդոց բարքն ու սովորութիւնները կը նկարագրէ պարզ եւ դողտրիկ ոճով մը։*

Այս գիրքն ալ որ ձեռքը ունենայ՝ Հայաստանի մէկ մեծ մասին մէջ գլուարձալի կերպիւ հանապարհորդութիւն կրնէ, եւ Հայրենասիրական ըղդացմունքը կը բերկրի։ Գուն դի կը անանէ մէջը Գաղիուն, Գերմանի, Մարտնի, Խուիսիոյ, Գոլդի, Ցիլիսի եւ Երեւանայ քաղաքաց դիրքն ու կոյս թիւնը եւ մերաշնեայ բնակչաց բարքն եւ սովորութիւններ, ինչպէս նաեւ Մարդ Ելիսուոյ ընդարձակ տեղագրութիւնն եւ նոյն կողմի լերանց գեղոց եւ գիւղերէն առարագրութիւնը եւ այլն։

Այսպիսի պիտանի եւ չահաբեր տեղեկութիւններով լցուն գործ մը գրատէր ազգայնոց ընթերցանն ապաժանի է՝ ի գրոշակրութիւն՝ աշխատասիրաց հրդինակին։

ԷՕԺԻՆ ԱԻԴ
ՄԱԹԻԼՏ
ՆՈՐԱՏԻ ԿՆՈՋ ՄԷ ՑԻՇԱՏԱԿՆԵՐՈՒ

Լօժին Ցիւի այս ընտիր վիպասանութիւնն երրորդ հատորն ալ հրատարակուելով Կ. Պոլիս հասաւ այս շարաթ։ Եւ կը ծախսուի Գ. Ց. Գաֆֆաճեանի դրատունը։

Ամէնքէ չորս հատորին բաժանորդագրումն է 65 *ղրշ. իսկ իւրաքանչիւր հատորինը* 20 *ղրշ։*

ԹՈՒՂԹԻ
ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ
ՓԱՐԵԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ
ՅՈՐԻՆԱԼ
Ա. Մ. Ա. Գ. ԳԱՄԱՐԱՇԵԱՆԻ

կը ծախսուի Գ. Ն. Սրտանեանի տարարդրատունը՝ Ի Յակոբեան խան եւ Պօլսոյ հայ դրատրաճառաց խանութները։ Գին 2 *Ղրուշ։*

ԷՍԵՐԻՆ ԻՆԴԻՒ
Աստուածոյ տնչենալ վերջ եղեռնոյ ազգ
Նամայանքաց Լեռն հանդիսաւոր տէր
պէտք ազգ
ԹԷԼԻՍ ՕԼԻՆՅՈՒ
ՀԵՓՈՒՄ Գ. ԱԼԻՇԱՆՅԱՆ
131 *երեսէ բաղկացեալ տետրակ*

մէջ, որուն մէջ Աստուածանին պեղուս առաքելոյ նկարագրութիւնքը բացատրելով Պապիրոսն գերիշխանութեան պահանջմանց անհիմն ու անտեղի ըլլալը կը հաստատէ։

կը ծախսուի Գ. Ց. Գաֆֆաճեանի դրատունը եւ բերայի հայ ծխավանաց խանութները։

Վ. ԻՒՐԹԻՒՐ ՀԻՒՍՈ
ՆՅԻՐ-ՏԱՍ ՓՇՏԻՆՅ

Գարշելի ժնոնն բանտարկեցին այս հանչակաւոր գործը, որ քանի մը տարի առաջ մայրաքաղաքիս մէջ յանդուգն հանրակ մը խարշանքու ձեւաց ղոյներով ոյլանդակ հրէշ մը ծնանիլ տուած եւ բարերարդարար շատով գարգանցած էր։ Այնմանգամ Խիզմիրի մէջ տարմանարար Գ. Մեսրոպ Նուսրատեանի ձեռամբ թարգմանուելով՝ Տէտէեանց բարեգործիան մամլոյն մէջ ի լոյս գալ սկսաւ։

Ամիսոյ գործը չորս հատորի բաժնուած է, ամէն մէկ հատորը 15 *ղրշի կամ բաժանորդագրութեան դիմաց է կամ ինքնին* 30 *ղրշ։*

Բաժանորդագրութիւնը կը կատարուի մայրաքաղաքս Ազգանքերոյ նշանաւոր 10 *Տէտէեանց վաճառատունը։*

Այս լրագիրը շաբաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, երկշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը։ Բաժանորդագրութեան տեղերն են Կ. Պոլիս Ջինիլի խանը վերի յարկը թիւ 6 *Մատեան Իմրագրատունը։*

Խմբագրական մէջ հեռանալու հարցմունքներ սենակները։

ԽՄԲԻՐ. *Վանական ազգ Տէտէեան։*

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. *Թարգ ազգ տոկերիչ։*

ԱՏԱՐԱԶԱՐ. *Յարութիւն ազգ Նազարեան։*

ՏՐԱՊԻԶՈՆ. *Խաչատուր ազգ Եղմանեան։*

ԿԱՐՍ. *Կարապետ Հարատունի Զաքարեան։*

ՍԵԲԱՍՏԻԱ. *Վարդան Էֆէնտի Աբդարեան։*

ՍԱՄ. Մ. *ազգ Խաչիկեան։*

ՀԱԼԷՊ. *Նիկողայոս ազգ Տէր Մարգարեան։*

ԻԶՄԻՐ. *Ընթերցասիրաց Թանգարան։*

ՎԱՆ. *Դրիգոր ազգ Խաչատրեան։*

Ուրիշ քաղաքներէ սատարարութիւն ուզողներն այս տեղերէն մեկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

Խմբագիր—Տնօրէն
Գ. Ա. ԵՒՓԻՌԱՆ։

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՅՐՈՅ ԼՈՒՍԱՎՈՐՉԱՑ
Գ. ՊՕԼԻՍ ՋԻՆԻԼԻ ԽԱՆ

ԱՈԵԻՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
6 ՄԱՐՏ

(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԱՏ 100 ԳՐՈՒՇԻՆԸ)

Լոնտրա 3 *ամիս գոյութ.* 110—մ—մ։
Մարսիլիա » 23.30

ԸՆԹԱՑՔ ԳՐԱՄՈՅ
6 ՄԱՐՏ

Անգլ. *ֆունտ*	*գաբուչ*	110
Նորսկան ոսկի	»	87,28
Խրիսթոֆոլ տաս	»	89.10
Քէրբիմց	»	54,10
Հինգ Ֆրանք	»	—
Հիսնոց	»	105.մ—մ։
Գլինձ	»	117

ԿՈՒՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 6 ՄԱՐՏ

Ա Ր Մ Տ Ի Ւ Ք

Ցորեն կարմիր	Գեսարեայի	30	—33
» »	Ազատ	31	—34 »
» »	Պոլսեցի	32	—35
» »	Գուրիզ	32	—35 »
» »	Թէքիրտաղ	32	—35
կակուղ	Ազատ	30	—33 »
» »	Գեսարեայի	29	—32 »
Վիրգա թուռնա		32	—35 »
Ցորեն կակուղ	Գաբիզաղ	29	—32
» »	Վարնա	29—32	
» »	Պոլսեցի	29—32	
Եղիպտացորեն Փաւնա		20—22	
»	Անատոլ.	20—22	
Գարի Փաւնա		15—16	
»	Անատոլ.	—	

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ
ԽՈՉԱԿ ՀՈՐ

Պուրսա	*գաբուչ*
Անատոլու	»
Քօրա	*Ֆրանք ոչ դին կայ*
Լիմիտ	» *եւ ոչ գնող*
Մակած	

ԲԱՄՊԱԿ *Գաբուչ*

Սէյրէք	հօխա	8մ—
Իզմիր	»	8մ—
Աւանա	»	8մ—
Գարսկաստան	»	6մ—
Վրասան	»	7մ—

ԲՈՒՐԴ

Անատոլու լուացուած	հօխա	8մ— 9մ։
» չլուացուած	»	3մ— 3մ։
Բաւմէրի լուացուած	»	10 —11
» չլուացուած	»	6մ— 7
Վրասան լուացուած	»	—
» կէս	»	14 —16
» չլուացուած	»	28 —30
Ցորեան	»	8 —
Իսկի Շեհիր	»	6 —

ՄԱԶՐ

Պարսկաստան	հօխա	11մ—
Անատոլու	»	10մ։
Հեքմակ	»	—

ՀԷՆՊԻ

Գալոնի Ա. տեսակ	հօխա	22
» Բ. »	»	20 —
Լենկրիա	»	18 —
Թոգալի	»	» —
Աքէլիք	»	17 —
Կոզլատ	»	17 —
Զարատ	»	17 —

ԹԻՏԹԻՒՔ

Էնկիլիս	հօխա	33 —40
Գաստամոնի	»	33 —40
Պէլլուզար	»	33 —40
Զէրքէզ	»	33 —40
Վան	»	20 —

ԱՑՅԻՒ ՄՈՐԹ

Անգլիա	8—9մ։	կտոր մէկ Օ. Լ.
Իսպանիա	» »	» »
Պոլսա	» »	» »
Կրզրում	» »	» »
Գայէրի	» »	» »

ՁԷԹ

Մուսանիա	հօխա	8 —
Այվալը	»	7մ։—
Սարիգ	»	9 —
Միտիլի	«	8 —
Գլինձ Թոգաղի երկրին մէջ		29մ։—10
Մալիս Գոսթանդիոյ	հօխա	—
Ակիան	»	330 —369
Քիլիք	»	20 —26
Սուսամ	»	3մ։— 4
Ղատատա Անատոլ	Քիլէ	26 —28
» Բուլգարիա	»	—
Մնասաքս Գարակ. Կիլա	»	33 —46

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		գաբուչ
Խոտմի Բիւսաւ. տեսակ 100	հօխ.	920—960
« Բ. »	»	900—
Եկիզն	»	18
Շաքար փաշի Անգլ. Պոր.		280—285
» » Գարգ.	»	—
» գլուխ Գարգ.	»	—
Զայ Պեռնկ	հօխան	22 —28
» Ինքս ծաղիկ	»	50 —70
Անուշ գալաց	կենդ.	990 լիր.
Պղնձ (էվիզա)	հօխա	9մ։—
Լենգակ չիրի ու Պէնկալա	»	130 —140
» » Մատրաս	»	140 —160
Ջինք տոխաս 100	հօխա	Գր. 101 —
Եկամի ծոգանեւ		58 —60
» տախտակ		11 —
» բեւեռցուս		64 —66
Գարֆիլաս		95 —
Բրինձ լասիրոյ 100	Գրկ.	42 —
Կարագ եղ Իւսիոյ	գրշ.	14մ։—
Խաղող	»	26 —